

Zadužbina braće Branchetta

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **1992**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:184:131505>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#) / [Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

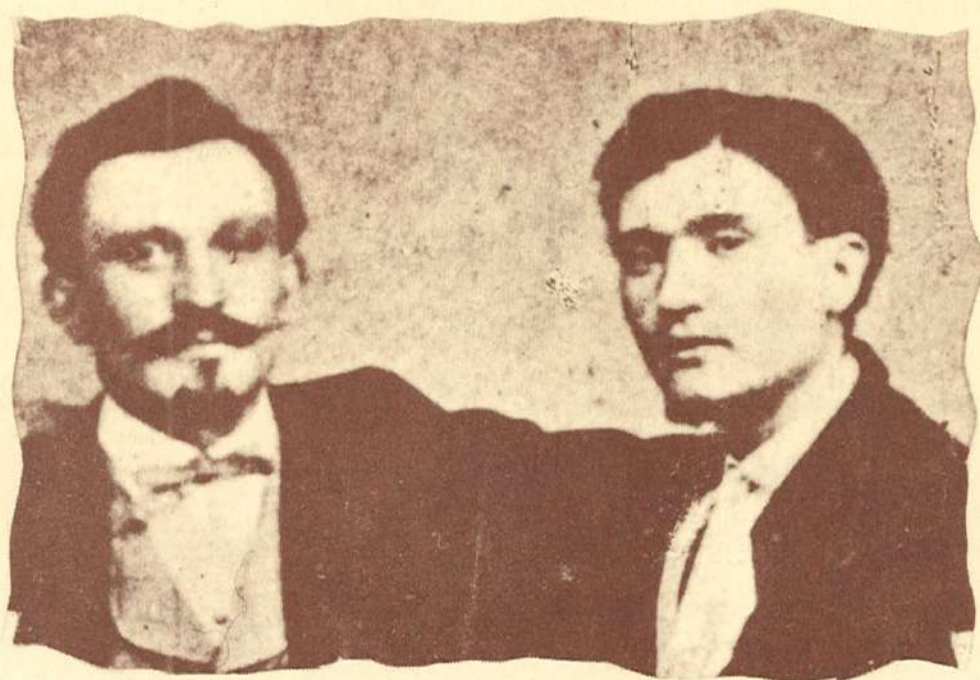
Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-27**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Medicine - FMRI Repository](#)

Zadužbina.

Bračce Brauchetta

Jedan ljudski životni vijek beskonačno je kratak. No i u tom kratkom periodu čovjek može ostaviti dubok trag. Sve ovisi o nama, jer je i naša mala kap sastavni dio slapa života koji danas teče a sutra je već prošlost. Svijet nije s nama počeo niti će s nama završiti.

Želja je medicinskog fakulteta obnoviti uspomenu na Costantina i Antonia Brauchettu, dobrotvore koji su nas zadužili svojim djelom. Uostalom, duhovno bogatstvo ima jedno od svojih izvorišta i u poštovanju onoga što je bilo.

Ovo je priča o nečem što jednom bijaše život . . .

Zgrada predstavlja zadužbinu braće Branchetta, Antonia i don Costantina, bogatih riječkih trgovaca, koji su gradu ponudili namjensku donaciju kojom bi se izgradio novi suvremeni Dom ubožnice (čije su se dotadašnje prostorije pokazale skučenim).

U obrazloženju ove donacije Municipalno zastupništvo između ostalog piše: Jedna lijepa akcija nema potrebe da bude obrazlagana da se shvati sva dobrota, plemenitost i patriotizam s kojom je inspirirana. Ovo djelo nema primjera u našim analima i valja biti zapisano zlatnim slovima na novom hramu milosrđa koji će uskoro izniknuti i biti početak i primjer za nova dobra djela. Pozdravljajući i ovu plemenitu

akciju prihvaćamo sa zahvalnom dušom darovnicu pod uvjetima postavljenim od strane dobročinitelja izražavajući im najiskreniju zahvalnost s obavezom da će u svoje vrijeme biti u atriju izgrađene zgrade postavljen analogan natpis na kamenu koji će podsjećati potomstvo na pamćenje.

Porijeklo Milosrdnog doma ubožnice braće Branchetta tijesno je povezano uz porijeklo Gradske bolnice osnovane već u 16. stoljeću koja se od 1572. g. javlja pod imenom Bolnica Sv. Duha (Ospedale dello spirito Santo). Uz bolnicu se nalazi i ubožnica za starce, siročad i nahočad, koji se 1880. g. kao Opći sirotinjski zavod (Istituto generale dei poveri)

odvaja od Gradske bolnice. Početkom 20. st. prostorije ubožnice pokazale su se skućenim, a bolnica osjeća potrebu za povećanjem bolesničkih soba.

U takvoj situaciji namjenska donacija braće Branchetta predstavlja idealno rješenje. Ideja da se riješi problem bolnice izgradnjom novog Doma ubožnice bila je jedinstvena prilika da braća (koji su bili neoženjeni, i nisu imali kome od potomstva zavještati toliko nasljedstvo) iskažu svoju darežljivost i patriotizam prema gradu Rijeci. Donatori Antonio i don Costantino odlučili su da još za života korisno usmjere svoju donaciju za konkretne potrebe Rijeke, pa su 29. kolovoza 1903. g. ponudili

općini iznos od 460.000 kruna potreban za izgradnju novog Doma ubožnice i kapele, u kojoj se preciziraju obostrana prava i obaveze. Municipalno zastupništvo je 18. rujna 1903. g. jednoglasno glasalo za taj prijedlog. Zaključeno je da će novi Dom ubožnice dobiti ime »Braća Branchetta« misleći i na njihova brata Giacoma. Otkupljeno je zemljište smješteno na lokaciji »Nad Lazaret«, a na terenu ex Pongraz. Uz tu su parcelu bili općinski tereni koji bi skupa s otkupljenim predstavljali areal od 34.000 m². Raspisan je natječaj za gradnju Doma ubožnice s time da u njemu bude mjesta za 200 osoba i da bude izgrađena tako da se može povećati za još 100 štićenika.

U ubožnici trebaju biti četiri odjela za 70 muškaraca, 70 žena, 30 dječaka i 30 djevojčica. U okviru Doma treba postojati kapela, prostorije za administraciju, bolesničke sobe i stan ravnatelja. Od prispjelih 9 projekata prvu nagradu dobio je projekt »Aria e luce« (Zrak i svjetlost) čiji je autor talentirani riječki arhitekt Carlo Pergoli.

Sklop ubožnice »Braća Branchetta«, godine 1913.

Predviđena zgrada bi imala prizemlje i dva kata i

ukupno bila smještena na 32.317 m². Pročelje zgrade projektirano je jednostavno u stilu secesije. Do prvog kata pročelja predviđena je gradnja u kamenu, a gornji katovi od opeke, dok je noseći dio zgrade od armiranog betona. Predviđeno je i centralno grijanje. Na gornje katove se ulazi uz stubišta koja iz atrija vode do tavana. Između stubišta u preizemlju je kuhinja, a na 1. i 2. katu kapela. Ta dva sadržaja inserirana su između odjela za muškarce i žene. Arhitekt Carlo Pergoli je na zgradi Doma dokazao svoj talent i likovnu kulturu ostvarivši s malo sredstava najbolje što se u to vrijeme moglo postići primjenom armiranog betona, željeza, stakla i kamenog bunjata. Pročelje je

projektirao funkcionalno, bez velikog dekora. Četiri vertikalno isturena dijela zgrade naglašavaju dispoziciju unutrašnjosti koju je Pergoli izvanredno riješio odvojivši muški od ženskog odjela koji su vezani jedino zajedničkim atrijem i kapelom.

»Unutrašnjost kućne kapele«

U katedrali koja je kasnije adaptirana za auditorij, zadržao je elemente historizma, dok iz pročelja i cijele zgrade izbija poruka koja opravdava naziv projekta »Zrak i

svjetlost«. Zgrada impozantno stoji na uzvisini parka i k njoj vodi široka aleja kestenova, a sve to i danas upućuje na opredjeljenja k suvremenom i naprednom.. Krajem 1904. g. gradnja Doma ubožnice je već uznapredovala, ali iznos donacije od 460.000 kruna nije bio dovoljan za dovršenje i opremu, te su braća Branchetta posvisili donaciju za 90.000 kruna kojima je trebalo kompletno dovršiti gradnju i opremiti dom. (Građevinske radove izvodilo je poduzeće uglednog riječkog arhitekta Francesca Mattiassia.) Istovremeno pitanje proširenja Gradske bolnice postaje predmetom mnogih rasprava i u kolovzu 1906. g. dr. Antonio Grossich predlaže da se u novoizgrađenu zgradu Doma

ubožnice smjesti bolnica, s time da se, ako dozvole braća Branchetta, izgradi Dom za ubožnicu na nekom drugom mjestu. Braća Branchetta nisu odustali od svoje odluke, nakon čega se odugovlači s opremanjem unutrašnjosti zgrade.

»Memorijalni natpis s reljefima poprsja Costantina i Antonia Branchetta«

Nakon useljenja u Dom ubožnice 1908. g. postavljena je kamena ploča na kojoj su uz memorijalni natpis uklesana u visokom reljefu poprsja Antonia i don Costantina

Branchetta, rad venecijanskog kipara Urbana Bottassa. U prijevodu natpis glasi

Za trajno sjećanje

na

don Costantina i Antonia

Braću Brauchetta

koji su dobrotvornim djelom
podigli ovaj zavod
za pomoć onima koji su bez
igdje ikoga

postavio Municipij
1908.

darovnicu bez koje bi ovaj grad bio siromašniji za velebno zdanje dostojno sjedišta najznačajnijeg fakulteta riječkog Sveučilišta.*

* korišteni materijali prof. dr. Radmile Matejčić i dr. Marijana Matejčića

Sretnim slučajem ploča je sačuvana i danas se nalazi na ulazu u zgradu Medicinskog fakulteta. Tako će trajno ostati uspomena na velikodušnu

Medicinski fakultet - Sveučilište u Rijeci

*Za izdavača: prof. dr. Miljenko Kapović
dr. sc. Jadranka Varljen
Saša Ostojić, dr. med.*

1992. god.

Tisak: tiskara »Linija« - Hofbauer, Rijeka

